



Kyrkorummet sett från öster före under och efter att det nya kalkstengolvet lades in. ▾



Projekt: Ventlinge kyrka.
Arkitekt: Claes Thörnblad, Arkitekt & Miljö i Kalmar.
Beställare: Södra Ölands pastorat.
Stenleverantör: Mysinge Stenhuggeri.
Bebyggelseantikvarie: Jan Westergren, Kalmar läns museum.

Medeltid 2.0

Ventlinge kyrka har hittat tillbaka till sina medeltida rötter med fria golv. Samtidigt har funktionaliteten blivit mer modern. TEXT **PETER WILLEBRAND** FOTO **KALMAR LÄNS MUSEUM**

VENTLINGE KYRKA på södra Öland tillhör Växjö stift. Den uppfördes på 1100-talets förra hälft, som en absidkyrka i romansk stil. Men när den restaurerades i början av 1800-talet försvann den medeltida stilen. Kyrkan har på grund av hög fuktighet under lång tid haft problem med inomhusmiljön. Mögel i kombination med kreosotbehandlat trämaterial från 50-talet har förvärrat situationen. För cirka tio år sedan fick personalen allergiska reaktioner.

År 2008 påbörjades ett rivnings- och demonteringsarbete. Bland annat plockades träbjälklag och trägolv bort. Då upptäckte man ett gammalt kalkstensgolv som täckte större delen av kyrkans långhus.

I golvet fanns flera gravhällar. En byggnadsarkeologisk utgrävning tog vid och fynd av bland annat mynt daterade golvet till början av 1600-talet.

EFTER YTTERLIGARE utredning beslutade stiftet att man skulle återknyta kyrkorummet till den medeltida traditionen med fria golvytor och fasta bänkar enbart längs väggarna. Med hänsyn till kyrkans fuktproblem och höga radonvärden ville man även ersätta träbjälklaget med betong.

– Förändringen överensstämde också med församlingens vision om att använda kyrkorummet mer varierat, säger bebyggelseantikvarien Jan Westergren.

Pastoratet ville framhäva kyrkans medeltida ursprung ytterligare genom att markera de underliggande murresterna med sten i avvikande bearbetning.

– Alla nya kalkstensplattor är av samma sort, Alböke gråbrun, men i två olika ytbearbetningar. Större delen av golven har "golvslipad" yta. Kalksten med "topphyvlat" yta har använts för att markera de underliggande resterna efter medeltidskyrkans murar.

MARKERINGEN MED topphyvlat sten överensstämmer dock inte till hundra procent med den illustration som har gjorts med ledning av den byggnadshistoriska dokumentationen.

– Den mest påtagliga skillnaden är att ytorna som markerar medeltidskyrkans kor- och absidväggar har utförts smalare än dokumentationen visade, säger Jan Westergren. ■

Naturligtvis! Kolmårds marmor



BORGHAMNS
kalksten



Borghamns
Stenförädling AB

Stenvägen 6 • 592 93 Borghamn
Tel 0143- 201 74 • Fax 0143-201 32
info@borghamns-stenforadling.se
www.borghamns-stenforadling.se